

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY

BOLYAI FARKAS

2005.
8. osztály

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnöke:
Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus

A feladatsorok összeállítója:
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

Szerkesztés, informatikai háttér:
TASSY GERGELY egyetemi hallgató

A feladatsorok lektorálója:
KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár

Feladatok, ötletek:
MARTON ÁGOTA középiskolai tanár

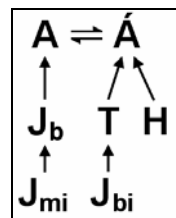
A verseny megálmodója:
NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Az alábbi betűsorokból keressétek ki azokat, amelyekből az összes betű felhasználásával egy magyar keresztnevet lehet kirakni!
 (A) BÉNESESTY (B) CSOBALSZ (C) TORTYADON (D) ÓSZILLÁF (E) ANINRÁAMIA
- Melyik szólás, közmondás fejezi ki azt, hogy valaki hiábavalóságot művel?
 (A) Hálóval takarózik. (D) Vízet hord a Dunába.
 (B) Kaszát vet. (E) Hajó nyomát keresi a tengeren.
 (C) Homokba dugja a fejét.
- Mely szavakban követik egymást a szóelemek a szótó + képző + képző + jel + rag sorrendben?
 (A) sósabbakat (B) látogatódnak (C) zongorázhatnak (D) szívességemet (E) számoltunk
- Válasszátok ki a következők közül a növénynt jelentő szavakat!
 (A) nadragulya (B) számartövis (C) tiszavirág (D) árvalányhaj (E) ördögsekér
- Válasszátok ki azokat a mondatokat, amelyek elemezve megfelelnek a mellékelt ágrajznak!
 (A H betűjel esetében bármilyen határozó elfogadható.)
 (A) A nagymama szemüvegét Peti új osztálytársa találta meg a kertben.
 (B) A lemenő nap sugarai pirosan világították meg a kert fáit.
 (C) Egy új épületszárny kialakítása teljesen kimerítené a vállalat tartalékait.
 (D) A liceum folyosóit szomorúan lengte be a végzős diákok ballagási éneke.
 (E) Az osztály kirándulását a budai cserkészcsapat tagjai fogják megszervezni az osztályfőnökkel.
- Jelöljétek meg azokat a mondatokat, amelyek nyelvhelyesség vagy szóhasználat szempontjából hibásak!
 (A) Az áradásoknak köszönhetően több mint száz családot kellett kiköltöztetni.
 (B) Gábor nem szíveli az új edzője módszereit.
 (C) Érdemes megszívlelned ezt a jó tanácsot.
 (D) Egyenlőre nincs szükség új munkaerőre.
 (E) A diákoknak tanulnia kell.
- Az alábbiakban a Himnusz első négy sorát olvashatjátok rovásírással. A betűk azonosítása után fejtsétek meg az öt megadott szót, majd közülük jelöljétek meg azokat, amelyek szerepelnek a Himnusz bármely versszakában! Vigyázat! A rovásírás jobbról balra halad!

YH4#4B 4 ΛΞB ††Λ9 , ∫ΞYΛ† „
 ! ΛΞΛΛΣΛΩX , ΛΞMM†ΞO Ω1
 , YH4O ††SM †1ΣΛΞO ΛY1MO
 „ ... ; ΛΞΛΛΣΛ∫ΞΛΛΞ †H4O 4X

(A) H Ξ Λ ∫ Ξ Y H Σ M	(D) † ∫ Y 4 H Λ 4 B
(B) Y 4 † † B 4 Λ Λ † M	(E) Y Λ 4 O ∫ ∫ Ξ B
(C) Λ Ξ Y Y Ξ Λ ∫ Ξ Λ	

8. Az alábbiakban a hun-magyar mondavilággal kapcsolatos állításokat olvashattok. Melyek igazak közülük?
- (A) *Hunor és Magor a meotiszi ingoványban áldozta fel az elejtett csodaszarvast.*
 (B) *Isten Attila számára egy csodálatos ostort küldött, amelyet egy pásztorfiú talált meg.*
 (C) *Attila hun királyt a hagyomány szerint egy hármaskoporsóban temették el a Tisza medre alatt.*
 (D) *Attila fiát Csanádnak hívták, aki a hagyomány szerint a Hadak Útján lejőve segíti ki a széke-lyeket a veszedelemből.*
 (E) *Botond egy hatalmas buzogánnyal zúzta be Róma kapuját.*
9. Az anagramma egy név betűinek olyan játékos összekeverése, amelynek eredményeképpen egy ugyancsak értelmes szó, szókapcsolat vagy kifejezés jön létre. Az alábbiakban híres magyar írók, költők nevéből származó anagrammákat olvashattok. Jelöljétek meg közülük azokat, akiknek munkássága a XX. századra esik!
- (A) *AD, DE NYER* (D) *FÁT KEN SIETVE*
 (B) *FESTŐID PORÁN* (E) *FIA AJTÓT SZEL*
 (C) *LÁNYOS EDZŐ KIOSZT*
10. Verstani ismereteitekre támaszkodva döntsétek el az alábbi idézetekről, hogy melyik vers eredetileg közülük! (A feladatot nehezíti, hogy mindegyik idézetet prózai formában közöljük.)
- (A) *„Mindig vissza kell térjen a reggel? Sosem ér véget földi hatalma? Boldogtalan sürgés-forgás emésztí el a szárnyas Éjszaka mennyei jöttét.”*
 (B) *„Megkönnyebbül az élet s az öröklébe hull, elménk benső tüzének fényén magasztosul, olvad a csillagég, lesz arany életborunk, s mi megízlelve fényes csillaggá változunk.”*
 (C) *„Szól örökös neved árja, törékeny báju verőfény, és beleborzongok látván, hogy nélküled élttem.”*
 (D) *„Elefánt voltam, jámbor és szegény, hűvös és bölcs vizeket ittam én, a dombon álltam s ormá-nyommal ott megsímogattam a holdat, a napot.”*
 (E) *„Szeresd a hazát! Boldog leszesz, ha a férfikor napjaiban e szavakat úgy fogod érezhetni, mint kell.”*
11. Jelöljétek be azokat az állatneveket, amelyek szerepelnek Arany János Családi kör című versében!
- (A) *puli* (B) *nyúl* (C) *szöcske* (D) *tehén* (E) *denevér*
12. Az alábbi állítások közül melyek igazak Arany János életére?
- (A) *1817-ben született Nagykőrösön.*
 (B) *Első nagy irodalmi sikerét a Toldival aratta 1846-ban.*
 (C) *Toldi című elbeszélő költeményével elnyerte a Kisfaludy Társaság pályadíját.*
 (D) *Feleségével, Szendrey Júliával boldog házasságban éltek; gyermekeik: Laci és Juliska.*
 (E) *Híres balladáját, A walesi bárdokat barátja, Petőfi Sándor is nagyon szerette.*
13. Verstani ismereteitekre (rímelés, szótagszám stb.) támaszkodva jelöljétek meg azt a szót vagy azokat a szavakat, amely(ek) az alábbi versrészletet verstani és értelmi tekintetben kiegészítheti(k)!
- „A délután, mint az üveg pohár,
 Amelybe semmi sincs, csak zúg rekedten,
 Bús életem, te fájó és kopár,
 Mi lett veled, miért úgy …………….”
- (A) *küzdöttem* (B) *perlekedtem* (C) *szenvedtem* (D) *kétségbeestem* (E) *siránkoztam*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

14. Gyűjtsetek össze minél több csodatévő tárgyat, eszközt a magyar népmesék világából, amelyek valamilyen módon segítik a népmesehősöket! Ezután közös megbeszéléssel válasszatok ki egyetlen egyet, amelyik megítélésetek szerint leginkább szolgálná az emberek javát! Fogalmazzátok meg röviden, hogyan vagy mire használnátok, és indokoljátok is a választásotokat! Igyekeztek lényegre törően, szépen fogalmazni a rendelkezésetekre álló helyen belül maradva!

A rendezvény támogatói:

BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMN. ÉS ÁLT. ISK.
VERES PÉTER GIMNÁZIUM
BUDATOURS KFT.
COMENIUS KIADÓ
BRINGÓHINTÓ KKT.
INTERSPAR BÉCSI ÚT
II. KERÜLETI PEDAGÓGIAI SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT
II. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT POLGÁRMESTERI HIVATALA
APÁCZAI KIADÓ
TIMP KFT.

Zenei szerkesztő: CSIBA LAJOS

Hang: KEREKES BARNABÁS

A verseny írásbeli fordulójának helyi szervezői:

GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)

MARTON ÁGOTA (Baár-Madas Ref. Gimnázium)

A következő Bolyai Anyanyelvi Csapatverseny
megrendezéséhez örömmel várjuk támogatók jelentkezését
a verseny@bolyaiverseny.hu e-mail címen,
vagy személyesen a verseny szervezőinél.

A feladatsorok nyomtatója a Timp Kft.